

ATLANTIC GRUPA UPRAVLJANJE OTPADOM NA PROIZVODNOJ LOKACIJI HADŽIĆI	Atlantic Argeta d.o.o Sarajevo	
	Broj izdanja dokumenta:	UP 09 51 01/7
	Datum:	11.09.2025.
	Strana:	6
	Poništava:	UP 09 51 01/6

SADRŽAJ:

1. Namjena
2. Mjesta nastajanja otpada
3. Količina otpada
4. Skladištenje otpada
5. Postupanje sa ambalažnim otpadom kojeg stavljamo na tržište
6. Evidencije
7. Analiza podataka
8. Prilozi

PRIMATELJI DOKUMENTA

- Direktor proizvodnje
- Planer proizvodnje
- Rukovoditelj kontrole kvalitete
- Rukovoditelj tehničkog održavanja
- OPL
- OPT
- Ostali po potrebi

REFERENTNI DOKUMENTI

EU Regulatorica o statistici otpada 2150/2002
 Zakon o upravljanju otpadom sa listom otpada
 AG EER 02 Prepoznavanje i procjena aspekata
 okoliša i rizika
 AG EER 04 Gospodarenje otpadom
 AG OP 11 Proces upravljanja okolišem

1. NAMJENA

Uputstvo 09 51 01 je namijenjeno pregledu značajnog otpada iz proizvodnje i načinu upravljanja otpadom na proizvodnoj lokaciji Hadžići.

2. MJESTA NASTANKA OTPADA

Otpad nastaje u aktivnostima vezanim za proizvodnju, kao i u samom procesu proizvodnje. Glavna mjesta nastanka otpada na lokaciji tvornice Argeta su:

- proizvodnja
- uređaj za prečišćavanje otpadnih voda
- energetski objekat sa održavanjem
- visokoregalno skladište (VRS)
- menza
- poslovno-tehnološki objekat

3. KOLIČINE OTPADA

Na osnovu informacija o količini otpada u 2024. godini i tehničkih karakteristika same proizvodnje približne količine otpada su sljedeće:

Klasifik. broj	Naziv otpada	Količina otpada cca. (kg/mjesec)
15 01 01	Karton, papir	9393
15 01 02	Najlon	102
02 02 04	Tečni organski otpad (od obrade efluenata)	52333
02 02 02	Čvrsti organski otpad (od separacije mesa)	75061
20 03 01	Mješani komunalni otpad	8448
17 04 07	Miješani metal	350
16 05 06*	Hemikalije iz laboratorije	0,83
13 02 05*	Nehlorirana maziva ulja	27,66
20 01 21*	Fluorescentne cijevi (neonke)	5,83
16 06 01*	Baterije i akumulatori	-
13 08 99*	Istrošeni aktivni ugalj	-
20 01 35*	Električni/elektronski otpad	2,91
10 01 01	Prašina iz kotlova	-
20 01 41	Otpad od čišćenja dimnjaka	-
08 03 18	Toneri	1,16
15 01 10*	Ambalaža od ulja	2,83
15 02 02*	Absorbenti (nauljene krpe)	-

Napomena: * - Opasni otpad

Klasifikacijski brojevi otpada su urađeni prema EU Regulativi o statistici otpada 2150/2002, BHAS, FZS FBiH, RZS RS, Maj 2008.

4. MANIPULACIJA (RUKOVANJE) SA OTPADOM

Na lokaciji Hadžići imamo organizovan način prikupljanja otpada. Sakupljanje otpada odvija se tako što odvojeno sakupljamo otpad i predajemo ga ovlaštenim firmama za prikupljanje, obradu, uništenje i/ili odlaganje (deponovanje) otpada.

U proizvodnji, kao i u pomoćnim prostorijama imamo tzv. ekološke otoke, gdje se u koševu odlaže sakupljeni otpad. Radnici iz proizvodnje, sanitarni radnici, kao i služba održavanja su dužni da otpad iz tih koševa prebace na mjesta (kontejneri), odakle ih preuzima ovlaštena firma. Mjesta za sakupljanje otpada su pralna terasa u energetsom objektu. U kontejnerima (hajfiši) sakupljamo kokoške kosti, a u zatvorenim (plavim) kontejnerima sakupljamo flotat. Ostali otpad također sakupljamo na posebnom mjestu u energetsom objektu. Taj prostor je uredno zaključen i pristup imaju samo odgovorne osobe. Mješani komunalni otpad se sakuplja i odlaže u kontejnere koji se nalaze iza portirnice na ulazu u krug zgrade sa lijeve strane.

4.1. Otpadne plastične vreće, folije i otpadni karton

Prazne otpadne plastične vreće, folije i otpadni karton skupljamo na ekološkim otocima (koševi), odakle ih sanitarni radnici, kao i služba održavanja odvoze na prostor pralne terase u energetsom objektu i odlažu u kontejner presu. Kada se kontejner presa napuni, ovlaštena firma odvlači presu.

4.2. Otpadni papir

Otpadni kancelarijski papir iz prostorija upravne zgrade i laboratorije se sakuplja u posebne korpe za tu svrhu koje se nalaze u kancelarijama. Vanjski servis za čišćenje je zadužen da papir odnese do ekoloških otoka, a zatim sanitarni radnici odvoze na prostor pralne terase u energetsom objektu i odlažu u kontejner presu.

4.3. Otpadne palete

Upotrebljene palete sakupljamo u krugu fabrike preko puta energetsog objekta. Neoštećene palete se ponovo koriste, a oštećene se predaju ovlaštenom sakupljaču ili se daju radnicima koji ih koriste kao ogrjev.

4.4. Otpadna ulja, nehlorirana ulja za motore

Otpadna ulja se sakupljaju u kanistere i čuvaju u posebnoj prostoriji u energetsom objektu. Prostorija je zaključana. Po pozivu nam dolaze ljudi iz ovlaštene firme koji odvoze ulja.

4.5. Mješani komunalni otpad

Mješani komunalni otpad izdvajamo i sakupljamo na ekološkim otocima. Sanitarni radnici odvoze komunalni otpad u veće kontejnere. Tako sakupljen komunalni otpad komunalno preduzeće odvozi na komunalnu deponiju. Portiri vode evidenciju odvoza mješanog komunalnog otpada na osnovu koje preračunavamo približne količine otpada, jer ugovor sa preduzećem koje nam vrši odvoz otpada je sačinjen tako da se plaćanje vrši na osnovu površine prostora sa kojih se otpad odvozi (m²), površina je fiksna (proizvodnja, skladište gotovog proizvoda, skladište ambalaže, upravna zgrada, kancelarije), tako da je i plaćanje fiksno.

4.6. Mljevene kosti

Mljevene kosti (iz proizvodnje) se pomoću vakuuma transportiraju u manje kontejnere (hajfiše) koji su postavljeni na pralnoj terasi u energetsom objektu. Sakupljeni otpad odvozi ovlaštena firma svaki dan u zavisnosti od obima proizvodnje, ili se otpad skuplja u kontejner hladnjači nakon čega ovlašteni operater isti otpad otkupi.

4.7. Flotat – tečni mulj iz uređaja za prečišćavanje otpadnih voda

Flotat kao i grube djelovi iz rotacionog sita u uređaju za prečišćavanje sakupljamo u posebne zatvorene kontejnere koji se nalaze na pralnoj terasi u energetskom objektu. Otpadna masa (kokošja, pureća i riblja) iz proizvodnje se sakuplja kao i flotat u zatvorne kontejnere. Flotat se redovno dva puta u toku dana odvozi u zavisnosti od obima proizvodnje. Odvoz flotata obavlja ovlaštena firma.

4.8. Mješane laboratorijske hemikalije

Mješane laboratorijske hemikalije skupljamo i čuvamo u ormaru (safety box), koji je namijenjen za opasne materije. Kada se nagomila određena količina, premještamo ih u poseban ormar. Prostor gdje se nalazi ormar je opremljen po svim zahtjevima i nedostupan je neovlaštenim osobama. Hemikalije po pozivu odvozi ovlaštena firma.

4.9. Fluorescentne cijevi (neonke)

Otpadne fluorescentne cijevi se sakupljaju u posudama kod energetskog objekta, te ih po pozivu preuzima ovlaštena firma.

4.10. Miješani metal

Miješani metal se sakuplja u poseban kontejner koji je označen i lociran kod energetskog objekta, taj kontejner po pozivu preuzima ovlaštena firma.

5. POSTUPANJE SA AMBALAŽNIM OTPADOM KOJEG STAVLJAMO NA TRŽIŠTE

Prema Pravilniku o upravljanju ambalažom i ambalažnim otpadom, (Službene Novine FBiH, br. 88/11), Atlantic Argeta d.o.o. je dužna plaćati naknadu za količine ambalaže stavljene na tržište.. Sa Ekopak d.o.o. (FBiH) i Eurobeta d.o.o. (RS) imamo Ugovor o prenosu obaveza u vezi sa upravljanjem ambalažom i ambalažnim otpadom.

Atlantic Argeta d.o.o. u skladu sa potpisanim ugovrom podnosi tačne izvještaje o količinama ambalaže stavljene na tržište, prema dinamici definiranoj u Ugovoru i u skladu sa tim plaća naknadu ambalažnom operateru.

6. EVIDENCIJE

6.1. Opšte

Od evidencija koje se vode imamo:

- radni nalog,
- otpremnica od ovlaštene firme koja nam vrši odvoz otpada.

Evidencija koja se vodi za odvoz otpada je u obliku otpremnice od strane ovlaštene firme na kojoj je naveden datum odvoza flotata (tečnog) i mljevenih kostiju (čvrstog) otpada, kao i količina otpada

ATLANTIC GRUPA UPRAVLJANJE OTPADOM NA PROIZVODNOJ LOKACIJI HADŽIĆI	Atlantic Argeta d.o.o Sarajevo	
	Broj izdanja dokumenta:	UP 09 51 01/7
	Datum:	11.09.2025.
	Strana:	6
	Poništava:	UP 09 51 01/6

(broj tura/broj kontejnera). Otpremnicu preuzima nakon odvoza otpada sanitarni radnik koji je čuva. Na kraju mjeseca sakupljene otpremnice se predaju planeru proizvodnje koji ih arhivira. Sukladno sa Pravilnikom svake godine OPL šalje Izvještaj o proizvedenoj količini otpada, kao i o njegovom rukovanju. Izvještaj se šalje Federalnom Zavodu za Statistiku.

7. ANALIZA PODATAKA

Jednom godišnje odgovorna osoba za okoliš analizira godišnje podatke za okoliš i napravi Izvještaj o upravljanju sa otpadom za predhodnu godinu, koji služi za pregled djelovanja procesa savladavanja uticaja na okoliš.

Izvještaj mora sadržavati:

- opšte komentare
- vrste i količine proizvedenog otpada
- % odvojeno sakupljenog i predanog otpada
- pokazatelje učinkovitosti
- troškove odlaganja otpada
- usporedbu tekuće godine sa predhodnim godinama
- moguće korektivne mjere za poboljšanje upravljanja otpadom.

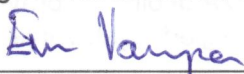
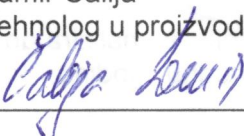
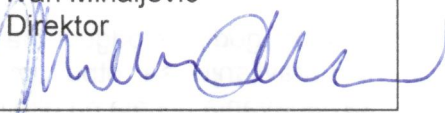
8. PRILOZI

- Prilog 1 – UP 09 51 01: Uputstvo za upravljanje sa otpadom - uopšteno
Prilog 2 – UP 09 51 01: Plan upravljanja otpadom
Prilog 3 – UP 09 51 01: Mjere u slučaju neočekivanog izljevanja sredstava za čišćenje
Prilog 4 – UP 09 51 01: Uputstvo za sortiranje otpada
Prilog 5 – UP 09 51 01: Uputstvo za rukovanje otpadnim nauljenim krpama, nauljenim papirom i iskorištenim apsorpcijskim sredstvom
Prilog 6 – UP 09 51 01: Uputstvo za rukovanje sa otpadnim uljima i sredstvima za čišćenje
Prilog 7 – UP 09 51 01: Uputstvo u slučaju izljevanja ulja
Prilog 8 – UP 09 51 01: Uputstvo za rukovanje hemikalijama, uljima i mastima
Prilog 9 – UP 09 51 01: Radni nalog - otpremnica za odvoz tečnog i čvrstog otpad
Prilog 10 – UP 09 51 01: Evidencija odvoza prese za papir i karton
Prilog 11 – UP 09 51 01: Evidencija kanti na lokaciji
Prilog 12 – UP 09 51 01: Evidencija odvoza mješanog komunalnog otpada
Prilog 13 – UP 09 51 01: Predatnica otpada
Prilog 14 – UP 09 51 01: Evidencija mjerenja pH vrijednosti
Prilog 15 – UP 09 51 01: Evidencija kalibracije Ph metra
Prilog 16 – UP 09 51 01: Uputstvo za manipulisanje nusproizvodom kategorije 3
Prilog 17 – UP 09 51 01: Evidencija mjerenja temperature u hladnjači
Prilog 18 – UP 09 51 01: Evidencija količina nusproizvoda kategorije 3

Historija		
Datum revizije:	Broj izdanja:	Razlog revizije:
30.01.2014.	3	<i>Uvedena nova evidencija, Obrazac 4 – UP 09 51 01</i>
15.01.2016.	4	Suštinske izmjene
30.08.2022.	5	Dokument revidiran po isteku roka valjanosti, novi izgled dokumenta po UP 05 01 01
08.11.2024.	6	Revizija dokumenta i uvođenje novih priloga

ATLANTIC GRUPA UPRAVLJANJE OTPADOM NA PROIZVODNOJ LOKACIJI HADŽIĆI	Atlantic Argeta d.o.o Sarajevo	
	Broj izdanja dokumenta:	UP 09 51 01/7
	Datum:	11.09.2025.
	Strana:	6
	Poništava:	UP 09 51 01/6

11.09.2025.	7	Revizija dokumenta

Pripremio:	Pregledao:	Odobrio:
Emir Varupa	Samir Čalija	Ivan Mihaljević
Odgovorna osoba za okoliš	Tehnolog u proizvodnji	Direktor